

Vasurenko L. V.

Kuksa I. N.

Lugansk National Agrarian University (Kharkov)

SOCIAL DETERMINANTS OF STATE REGULATION OF ARRANGEMENTS FOR THE PAYMENT OF LABOR

Summary

In the article the analysis of modern scientific views, the relevant regulatory framework to establish the entity of the minimum wage as the social guarantees of centralized wage regulation. The imperfection of the government's approach to the determination of the mechanism of formation of the minimum wage makes it impossible for economic growth and improved living standards of the population in Ukraine.

Key words: minimum wage, living wage, social safety net, government regulation, organization of payment for labor, wages; state mechanisms.

УДК 338.22.01

Галасюк В. В.

Голова Комітету Верховної Ради України

з питань промислової політики та підприємництва

ПІДВИЩЕННЯ ВИВІЗНОГО МИТА НА МЕТАЛОБРУХТ ДЛЯ ЛІКВІДАЦІЇ СИРОВИННОГО ДЕФІЦИТУ В МЕТАЛУРГІЙНІЙ ГАЛУЗІ ЯК МЕХАНІЗМ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ*

У статті розкрито, а також узагальнено основні передумови запровадження такого механізму правового регулювання експорту металобрухту, як підвищення вивізного мита для ліквідації дефіциту цієї сировини на внутрішньому ринку та сприяння розвитку національної економіки. Досліджено ефекти від впровадження підвищеного мита на експорт металобрухту, зокрема його вплив на виробництво, робочі місця, податкові надходження. Представлено результати економіко-математичного моделювання результатів збереження підвищеної ставки експортного мита на металобрухт в середньостроковій перспективі. Обґрунтовано економіко-правову легітимність запровадження Україною підвищеного мита на експорт брухту чорних металів та доцільність його подальшого збереження.

Ключові слова: експортне мито, брухт чорних металів, металофонд, гірничо-металургійний комплекс, економіко-математичне моделювання.

Постановка проблеми. Гірничо-металургійний комплекс є одним з базових секторів вітчизняної економіки, що формує 10% ВВП України і майже чверть українського товарного експорту. Він має стратегічно велике значення для країни, адже виготовляє сировину і напівфабрикати для машинобудівної галузі, приладобудування, транспортної та будівельної промисловості. Більше того, ефективне та безперервне функціонування вітчизняної металургії сьогодні виступає чинником забезпечення національної безпеки, оскільки безперешкодне постачання металургійної продукції за доступними цінами є умовою повноцінної та результативної діяльності підприємств військово-промислового комплексу для потреб АТО. Водночас у зв'язку з негативною динамікою заготівлі брухту чорних металів, що є стратегічно важливою сировиною для вітчизняних металургійних підприємств, а також за невпинно зростаючих обсягах його поставок на зовнішні ринки на внутрішньому ринку України виник дефіцит металобрухту. Це мало наслідком неодноразові зупинки металургійних заводів, що є прямою загрозою обороноздатності країни. Саме тому запровадження дієвих регуляторних механізмів державного впливу на експортні поставки брухту

чорних металів з метою ліквідації та запобігання його дефіциту на внутрішньому ринку, а також безперебійного функціонування металургійного комплексу України є вкрай актуальним та значущим завданням для національної економіки та безпеки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам вітчизняної металургійної галузі, зокрема питанню забезпечення українських металургійних підприємств необхідною сировиною, присвячено наукові доробки низки вітчизняних вчених, зокрема дослідження А.С. Полькіна [1], Д.Є. Козенкова [2], В.І. Большакова [3], С.В. Кулицького [4], С.В. Чернобровкіна [5], О.О. Кириченка [6], І.М. Кулика [7], І.Ю. Гужви [8]. Серед іншого ними було детально досліджено сучасний стан гірничо-металургійного комплексу загалом та металургії зокрема, розглянуто питання економічної діяльності підприємств гірничо-металургійного комплексу України, стратегію їх розвитку, розглянуто методи підвищення рівня економічної безпеки підприємств металургійної галузі.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Віддаючи належне наявним напрацюванням у цій сфері, зазначаємо, що вирішенню проблеми належного забезпечення вітчизняних металургійних підприємств сировиною, зокрема металобрухтом, досі приділено недостатню увагу, що обумовлює необхідність подальших досліджень.

Мета статті полягає у здійсненні економіко-правового аналізу регуляторних заходів держави

* Стаття підготовлена за результатами розробки Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо зменшення дефіциту брухту чорних металів на внутрішньому ринку» від 13 липня 2017 р. № 2142-VIII та підготовки законопроекту щодо подовження цього заходу на наступний трирічний період.

у сфері експортних поставок брухту чорних металів для ліквідації його дефіциту на внутрішньому ринку України; наданні оцінки впливу такого регулювання на національну економіку.

Виклад основного матеріалу дослідження. 12 липня 2016 р. Верховною Радою України прийнято Закон «Про внесення змін до деяких законів України щодо зменшення дефіциту брухту чорних металів на внутрішньому ринку» № 1455-VIII, відповідно до якого строком на 1 рік з 15 вересня 2016 року до 15 вересня 2017 року підвищено ставки вивізного мита на брухт чорних металів з 10 до 30 євро за тону.

Цей захід було вжито на тимчасовій основі з метою імплементації ефективного механізму правового регулювання експортних поставок брухту чорних металів для ліквідації його на внутрішньому ринку України для першочергового задоволення попиту вітчизняної оборонної промисловості та забезпечення потреб металургійних підприємств і машинобудівної галузі у сировині, а також для відбудови інфраструктурних об'єктів.

Стрімка динаміка зростання дефіциту брухту чорних металів на українському ринку спостерігалася внаслідок скорочення обсягів його заготівлі за зростаючих обсягах експортних поставок. Впродовж 2013-2015 рр. експорт металобрухту з України збільшився у чотири рази, а саме з 0,3 до 1,2 млн. т. Протягом останніх п'яти років обсяги заготівлі металобрухту в Україні зменшилися більш ніж вдвічі, а саме з 7,5 до 3,5 млн. т. (рис. 1). Недопоставки українським металургам металобрухту стали одним з ключових факторів скорочення вітчизняного виробництва сталі у період 2013-2015 рр. з 33 до 23 млн. т на рік [8].

Рис. 1. Динаміка обсягів заготівлі та експорту металобрухту в Україні у 2011-2016 рр.

Джерело: укладено, розраховано автором на основі даних [9]

Вищевказана ситуація обумовила надзвичайно вагомі технологічні, економічні та навіть безпекові загрози, адже повноцінне функціонування металургійної галузі є однією зі складових національної безпеки держави в умовах проведення антитерористичної операції, оскільки безперервне постачання продукції металургійних підприємств за доступною ціною є умовою ефективної діяльності підприємств оборонної галузі.

Проте завдяки підвищенню експортного мита Законом № 1455-VIII вдалося переломити негативну тенденцію постачання металобрухту на українські металургійні підприємства. Так, з жовтня 2016 р. по вересень 2017 р. (час дії підвищеного мита на металобрухт) поставки брухту чорних металів на металургійні підприємства України зросли на 19%, або на 510 тис. т (з 2,67 млн. т до 3,18 млн. т). Дефіцит сировини для потреб металургів скоротився з 20% до 11% (з 725 тис. т до 425 тис. т).

За період дії мита (з жовтня 2016 р. по вересень 2017 р.) виробництво сталевих труб в Україні виросло на 17%. У перший рік дії мита трубними підприємствами (купають сталь у металургійних підприємств) виготовлено 1,02 млн. т труб, роком раніше – 869 тис. т.

За 9 місяців 2017 р. (період дії мита) виробництво металопродукції зросло на 8% до 59,9 тис. т з 55 тис. т. у січні-вересні 2016 р. (період до введення мита). Вихідними матеріалами для виробництва металопродукції є металопрокат і труби.

Середня зарплата на підприємствах-споживачах металобрухту у вересні 2017 р. зростає на 27% порівняно з аналогічним показником вересня 2016 р. і склала 10 454 грн. (порівняно з 8 235 грн. у вересні 2016 р.) [9].

Мито на експорт брухту стало позитивним сигналом для інвестицій у гірничо-металургійний комплекс країни. Найбільші українські металургійні компанії оголосили про плани інвестувати майже 10 млрд. дол. США у свої підприємства. Так, «Метінвест» до 2030 р. інвестує 8,8 млрд. дол. США в українські підприємства (з них 5,7 млрд. дол. США інвестують в металургійні активи, 3,1 млрд. дол. США – в гірський сегмент), «Арселор Міттал» планує інвестувати 1,1 млрд. дол. протягом найближчих 5 років у масштабну модернізацію підприємства «Арселор Міттал Кривий Ріг» [10].

Якщо б експортне мито залишилося на рівні 10 євро/т, а експорт брухту зберігся на рівні 2015 р., наслідки для металургії були б катастрофічними. Без введення мита на експорт брухту під загрозою опинилося б близько 35 тисяч робочих місць і 1,6 млрд. дол. США валютної виручки [8].

Підвищення вивізного мита на брухт чорних металів до 30 євро/т дало змогу уникнути критичного зростання дефіциту металобрухту у 2016 р., яке завдало б руйнівного удару по металургійній галузі та поставило б під загрозу обороноздатність країни.

Незважаючи на ситуацію, що склалася, у 2016 р. українським металургам вдалося виплавити 24,2 млн. т рідкої сталі (або 106% до рівня 2015 р.) (рис. 2), що дало змогу Україні залишитися в ТОП-10 світових сталевиробників [11].

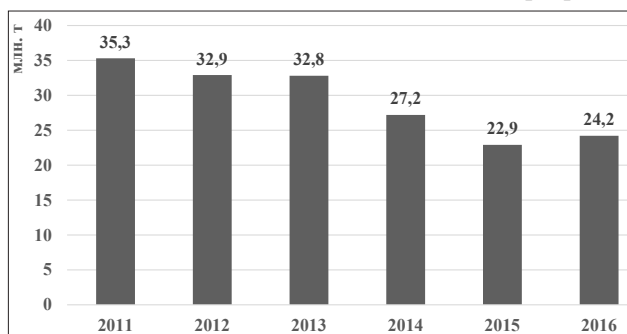

Рис. 2. Обсяги виплавки сталі в Україні у 2011-2016 рр.

Джерело: укладено, розраховано автором на основі даних [11]

Проте ситуація загалом залишається несприятливою для вітчизняних металургів, а отже, й оборонної, машинобудівельної та інших суміжних галузей національної економіки. Українські металургійні підприємства на фоні низького рівня внутрішньої заготівлі були змушені нарощувати обсяги імпорту брухту чорних металів. У 2016 р. загальні потреби заводів в металобрухті склали

3,8 млн. т, тоді як поставки вітчизняних заготовельників забезпечили лише 3,2 млн. т. У 2016 р. дефіцитність металобрухту (з урахуванням дії протягом 3,5 місяців підвищеного експортного мита) склала 0,6 млн. т порівняно з 0,85 млн. т у 2015 р. та 0,8 млн. т у 2014 р.

Покриття дефіциту брухту на внутрішньому ринку в 2016 р. здійснювалось металургіями за рахунок використання дорожчого чавуну, а також за рахунок імпорту. Так, у 2016 р. імпорт металобрухту склав 43,2 тис. т, тоді як у 2015 р. – 4,7 тис. т, імпорт гарячебрикетованого заліза (дорожча альтернатива брухту, що не виробляється в Україні) у 2016 р. склав 45 тис. т, тоді як у 2015 р. – 10 тис. т.

2016 р. став першим в історії України, коли внутрішня потреба металургійних підприємств в сировині (металобрухті), була вищою за обсяг заготівлі. Потреба у брухті становила 3,8 млн. т, заготівля – 3,5 млн. т [9].

Головною причиною зменшення заготівлі брухту є виснаження його легкодоступних джерел. Резерви металофонду, тобто джерела походження брухту чорних металів, в Україні зберігаються і є досить значними. Так, сумарний металофонд країни становить близько 600 млн. т металу, в структурі якого 65% складає повністю зношений метал, що підлягає заміні. Проте відсутність значних інвестицій в оновлення основного капіталу країни не дає змогу отримати потенційно наявні обсяги металобрухту.

Повернення ставки експортного мита на брухт чорних металів з 30 до 10 євро/т зруйнувало б хиткий баланс на внутрішньому ринку металобрухту, який вдалося відновити у 2016 р.

Державним науково-дослідним інститутом інформатизації та моделювання економіки з використанням міжнародно визнаного інструмента GTAP проведено економіко-математичне моделювання трьох сценаріїв:

- 1) повернення до експортного мита на брухт в 10 євро/т;
- 2) збереження експортного мита на брухт в 30 євро/т;
- 3) підвищення мита на брухт до 35 євро/т.

Результати моделювання свідчать про те, що продовження дії експортного мита в розмірі 30 євро/т у середньостроковій перспективі разом із вжиттям системних заходів щодо подолання дефіцитності брухту чорних металів в Україні, зокрема за умов інвестування в оновлення основних фондів промислових підприємств, призведе до зниження поточних річних обсягів експорту брухту чорних металів майже вдвічі, а саме на 49,3%. Перерозподіл вивільнених ресурсів на користь вітчизняної металургійної промисловості дасть змогу збільшити внутрішнє виробництво чорних металів на 2,8%, продукції машинобудування – на 0,43%. Загальна кількість зайнятого населення по країні зросте на 0,12%. Збереження ставки мита на рівні 30 євро/т на протипагу базовій ставці в 10 євро/т дасть змогу збільшити надходження до державного бюджету на 1,8 млн. дол. США, навіть попри падіння експорту брухту. Крім того, податкові надходження від зростання обсягів промислового виробництва збільшаться на 45,8 млн. дол. США [12].

Враховуючи вищезазначене, Верховна Рада України прийняла Закон України «Про внесення зміни до розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо зменшення дефіциту

брухту чорних металів на внутрішньому ринку» від 13 липня 2017 р. № 2142-VIII, яким фактично продовжено до 15 вересня 2017 р. підвищену ставку експортного мита на металобрухт [13].

Окремо слід зазначити, що в багатьох країнах світу з розвинутим сектором чорної металургії діють різні обмеження на експорт металобрухту. Так, із серпня 2016 р. Казахстан ввів повну заборону на експорт брухту чорних і кольорових металів. У Китаї встановлено адвалерне експортне мито в розмірі 40%, а в Індії та Пакистані – на рівні 15-30%. Мито на рівні 30 євро/т становить менше 15% ринкової вартості вітчизняного брухту чорних металів, тобто експортні обмеження, які діють в Україні, є досить помірними порівняно з іншими країнами світу [14].

Якщо розглядати ситуацію у світі загалом з 2010 р., то можна побачити, що різними країнами світу вжито 25 заходів, що обмежують чи повністю забороняють експорт металобрухту. При цьому жодних торговельних суперечок в рамках Світової організації торгівлі ці заходи не спровокували, оскільки міжнародне торговельне право СОТ дає змогу вжиття відповідних заходів за певних умов та згідно зі встановленою процедурою.

Так, згідно зі статтею XXI ГАТТ-1994 «Винятки з міркувань безпеки» у пункті (b) передбачена можливість здійснення країною будь-яких дій, які вона вважає необхідними для захисту суттєвих інтересів своєї безпеки, зокрема під час війни чи інших надзвичайних обставин у міжнародних відносинах.

Положення статті XI:2(a) ГАТТ-1994 «Загальне скасування кількісних обмежень» передбачають можливість заборони чи обмеження експорту, які тимчасово застосовуються з метою попередження чи послаблення критичного дефіциту харчових продуктів або інших товарів, що мають вагоме значення для сторони, що експортує.

Відповідно до статті XX(i) ГАТТ-1994 «Загальні винятки» передбачається можливість вжиття країнами-членами СОТ заходів щодо обмеження експорту вітчизняних матеріалів, необхідного для забезпечення достатньою кількістю таких матеріалів вітчизняної переробної промисловості за умови, що такі обмеження не повинні приводити до зростання експорту такою галуззю вітчизняної промисловості [15].

Очевидно, що анексія Російською Федерацією Криму, гібридна військова агресія проти України, проведення АТО на сході України є надзвичайними обставинами, які вимагають забезпечення захисту суттєвих інтересів України. Забезпечення вітчизняного металургійного сектору брухтом внутрішньої заготівлі набуває стратегічного значення в умовах необхідності безперебійного постачання металопродукції за доступною ціною для потреб вітчизняного військово-промислового комплексу, важкого машинобудування та відновлення інфраструктури.

Висновки. На основі проведеного дослідження можна зробити такі висновки.

1) Дефіцит брухту чорних металів несе пряму загрозу не тільки національним економічним інтересам, але й національній безпеці України.

2) Запровадження підвищеного мита на експорт металобрухту дало змогу частково ліквідувати його дефіцит на внутрішньому ринку та зберегти десятки тисяч робочих місць на металургійних підприємствах та суміжних галузях, а також диверсифікувати експорт, зокрема скоротити експорт сировини та наростити експорт продукції з вищим рівнем обробки і доданої вартості.

3) Результати економіко-математичного моделювання доводять, що збереження підвищеної ставки вивізного мита на брутт чорних металів дасть змогу в середньостроковій перспективі підвищити внутрішнє виробництво чорних металів та продукції машинобудівної галузі, забезпечить додаткову зайнятість населення, а також сприятиме зростанню обсягів податкових надходжень до державного та місцевих бюджетів.

4) Запровадження підвищеного мита на експорт металобрухту має економіко-правове підґрунтя і не вступає в протиріччя з міжнародними зобов'язаннями України, зокрема в рамках СОТ та Угоди про асоціацію з ЄС. Це доводить ефективність та правову легітимність запровадження Україною підвищеного мита на експорт вітчизняного металобрухту і необхідність його подальшого збереження.

Список використаних джерел:

1. Польшкіна А.С. Аналіз сучасного стану та тенденцій розвитку металургії. Управління розвитком. 2014. С. 134-137.
2. Козенков Д.Є., Цимбалюк О.В. Аналіз стану чорної металургії України: сучасні проблеми та шляхи розвитку. Ефективна економіка. 2013. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2225>.
3. Большаков В.І., Тубольцев Л. Чорна металургія і національна безпека України. Вісн. НАН України. 2014. С. 48-58.
4. Кулицький С.В. Проблеми розвитку українського гірничо-металургійного комплексу на сучасному етапі. Україна: події, факти, коментарі. 2015. № 15. С. 41-62. URL: <http://nbuvipar.gov.ua/images/ukraine/2015/ukr15.pdf>.
5. Чернобровкіна С.В. Сучасний стан та проблеми металургійної та машинобудівної промисловості України. Вісник НТУ «ХПІ». 2015. С. 62-68.
6. Кириченко О.О. Дослідження розвитку гірничо-металургійного комплексу України. Сталий розвиток економіки. 2012. С. 34-39.
7. Кулик І.М. Сучасний стан та основні фактори розвитку чорної металургії в Україні. Бізнес-Інформ. 2012. С. 116-121.
8. Гужва І.Ю. Механізми обмеження експорту брухту чорних металів в рамках СОТ. Науковий вісник УжНУ. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2016. Вип. 6. С. 67-70.
9. Аналітичні дані / Сайт Об'єднання підприємств «Укрметалургпром». URL: <http://www.ukrmetprom.org/analitichni-dani>.
10. Бізнес-портал Uaprom/info. URL: <http://uaprom.info/news/160878-metinvest-nameren-2030-goda-investirovat-modernizaciyu-88-mlrd.html>.
11. Статистика / Сайт Всесвітньої асоціації виробників сталі. URL: <https://www.worldsteel.org/steel-by-topic/statistics/steel-statistical-yearbook-.html>.
12. Пояснювальна записка до проекту Закону України від 14 квітня 2017 р. № 6382 «Про внесення зміни до розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо зменшення дефіциту брухту чорних металів на внутрішньому ринку» / Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=61634.
13. Про внесення зміни до розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо зменшення дефіциту брухту чорних металів на внутрішньому ринку»: Закон України від 13 липня 2017 р. № 2142-VIII / Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2142-viii>.
14. Сайт організації Global Trade Alert. URL: <http://www.globaltradealert.org>.
15. Генеральна угода з тарифів і торгівлі / Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_264.

Галасюк В. В.

Председатель Комитета Верховной Рады Украины
по вопросам промышленной политики и предпринимательства

ПОВЫШЕНИЕ ВЫВОЗНОЙ ПОШЛИНЫ НА МЕТАЛЛОЛОМ ДЛЯ ЛИКВИДАЦИИ СЫРЬЕВОГО ДЕФИЦИТА В МЕТАЛЛУРГИЧЕСКОЙ ОТРАСЛИ КАК МЕХАНИЗМ ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ

Резюме

В статье раскрыты, а также обобщены основные предпосылки введения такого механизма правового регулирования экспорта металлолома, как повышение вывозной пошлины для ликвидации дефицита этого сырья на внутреннем рынке и содействия развитию национальной экономики. Исследованы эффекты от внедрения повышенной пошлины на экспорт металлолома, в частности ее влияние на производство, рабочие места, налоговые поступления. Представлены результаты экономико-математического моделирования результатов сохранения повышенной ставки экспортной пошлины на металлолом в среднесрочной перспективе. Обоснована правовая легитимность введения Украиной повышенной пошлины на экспорт лома черных металлов и целесообразность ее дальнейшего сохранения.

Ключевые слова: экспортная пошлина, лом черных металлов, металлофонд, горно-металлургический комплекс, экономико-математическое моделирование.

Halasiuk V. V.Chairman of the Committee of the Verkhovna Rada
of Ukraine on Industrial Policy and Entrepreneurship**INCREASING EXPORT DUTY ON SCRAP METAL TO ELIMINATE RESOURCE DEFICIT
IN METAL INDUSTRY AS A MECHANISM FOR ECONOMIC DEVELOPMENT****Summary**

The article discloses and generalizes the main preconditions for the introduction of such a mechanism of scrap exports regulation as an export duty increase to eliminate the shortage of this raw material on the domestic market and promote the development of the national economy. The paper also investigates the effects of high export duty on scrap metal, i.e. its impact on production, jobs, tax revenues, etc. According to the GTAP economic modeling, metal scrap export duty increase from 10 to 30 Euro per ton will result in 49.3 per cent decrease in its export, increase of domestic production of ferrous metals by 2.8 per cent and heavy industry by 0.4 per cent, the level of employment will rise by 0.12 per cent, budget revenues will increase by 45.8 million U.S. dollars. The article demonstrates the results of economic and mathematical modeling of maintaining the increased rate of export duty on scrap metal in the medium term. It studies the international experience of introduction of the barriers to metal scrap export. It is established that Kazakhstan imposed a total ban on the export of ferrous and non-ferrous metal scrap, China has an ad valorem export duty on metal scrap of 40% and India and Pakistan at 15-30%. The work also substantiates the legitimacy of the introduction by Ukraine of an increased duty on the ferrous metal scrap export and its further preservation. It is also established that Ukrainian legislation on metal scrap export does not contradict international trade law under the WTO.

Key words: export duty, ferrous metals scrap, metal fund, mining and metallurgical industry, economic and mathematical modeling.

УДК 336.2

Григорак М. Ю.

Національний авіаційний університет

**КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ
РИНКУ ЛОГІСТИЧНИХ ПОСЛУГ**

У статті досліджено теоретичні питання становлення та розвитку ринку логістичних послуг як важливого складника національної логістичної системи. Запропоновано авторське бачення основних етапів розвитку ринку логістичних послуг та їх змісту, що трансформувалися під впливом глобалізації виробництва та регіоналізації споживчих ринків. Визначено глобальні новітні тренди та закономірності розвитку ринку внаслідок процесів логістизації та інтелектуалізації національної економіки, а також доведено необхідність розробки управлінських рішень, що стосуються державного регулювання та саморегулювання ринкових відносин між постачальниками логістичних послуг та їх клієнтами в ланцюгах/мережах постачання товарів і послуг.

Ключові слова: логістична послуга, ринок логістичних послуг, управління розвитком ринку, державне регулювання.

Постановка проблеми. Трансформація ринкових відносин в Україні та розробка нового економічного курсу, орієнтованого на імплементацію угоди про асоціацію з Європейським Союзом, вимагають напрацювання принципово нових схем дослідження ринкового середовища у сфері логістики та управління ланцюгами постачання. Світовий досвід свідчить про те, що країни з високим рівнем ефективності логістики здатні забезпечувати підприємствам доступ на міжнародні ринки за допомогою надійних ланцюгів постачання. Країни з низькою логістичною ефективністю мають високі логістичні витрати, що негативно впливає на конкурентоспроможність національної економіки. Зараз існують багато невирішених проблем, що стосуються формування та розвитку ринку логістичних послуг. Ринок логістичних послуг має потужний потенціал зростання, здатність прискорювати розвиток підприємств різних галузей економіки, що взаємодіють в регіональних і глобальних ланцюгах товарного руху, створювати синергічні ефекти та гармонізувати економічні відносини.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Науковим базисом для досліджень ринку логістичних послуг вибрано економічну теорію галузевих

ринків, яка вивчає способи формування, види та економічні наслідки функціонування ринкових структур. Значний внесок у формування та розвиток теорії трансформацій ринку здійснили відомі зарубіжні вчені, такі як, зокрема, Ф. Шерер [1], М. Портер [2], Л.В. Рой [3], А.І. Ігнатюк [4]. Базовою парадигмою досліджень галузевих ринків є представлення взаємозв'язку «структура – поведінка – результат» (“Structure – Conduct – Performance, SCP”), що дає змогу оцінити вплив взаємодії учасників ринку на суспільний добробут та державне втручання. Дослідженню наукових основ формування та розвитку ринку логістичних послуг як специфічного галузевого ринку присвятили наукові праці чимало вітчизняних вчених, зокрема останніми роками К.Е. Більовський визначив сучасні тенденції та перспективи розвитку ринку логістичних послуг в Україні [5], Т.М. Глуценко представив основні варіанти сегментації ринку логістичних послуг за світовою структурою [6], Н.І. Федоронько, Н.О. Ковальчук розглянули динаміку ринку послуг в Україні [7], О.Є. Шандрівська, Л.Ю. Шевців обґрунтували ознаки та виокремили етапи розвитку ринку логістичних послуг в Україні [8].